

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психодіагностика у фізичній культурі

Освітня програма «Середня освіта. Фізична культура»

Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 014. Середня освіта. Фізична культура.

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психодіагностика у фізичній культурі
Викладач (-і)	Білоус І.В.
Контактний телефон викладача	0996646261
E-mail викладача	iryna.bilous@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекційні, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	середа 16.30
2. Анотація до курсу	
Дана дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок визначати, аналізувати та знаходити шляхи розв'язання психо-емоційних станів у школярів; обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження; формулювати мету, завдання дослідження; володіти навичками збору первинного матеріалу, вмінь дотримуватися процедури дослідження, інтерпретувати отримані дані і формулювати діагностичний висновок у відповідність до розв'язуваної дослідницької чи практичної задачі, а також здійснювати, за можливості, їх корекцію засобами фізичної культури.	
3. Мета та цілі курсу	
Вивчення дисципліни передбачає засвоєння студентами науково-практичних знань щодо застосування методів комплексної діагностики негативних психологічних станів у школярів та можливості їх корекції засобами фізичної культури. Цілі курсу: 1) засвоєння структури психодіагностики як практичної галузі; 2) вміти користуватися системою знань і вмінь; 3) вміти визначати завдання дослідження, здійснювати психодіагностичну процедуру, встановлювати психологічний діагноз, проводити консультації за змістом психодіагностичного матеріалу 4) коректувати психоемоційні та психофізичні негативні стани у школярів засобами фізичної культури	
4. Результати навчання (компетентності)	
Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент повинен: Студент повинен мати: • уявлення про психолого-педагогічні особливості дітей різних вікових груп (молодшого шкільного віку, середнього та старшого); • знання зі шкільної психології та психології фізичного виховання; • уявлення про організацію і методику роботи в галузі фізичного виховання та психології; • практичні навички реалізації різних засобів та форм фізичної культури в умовах	

загальноосвітніх закладів;

Знати:

- основні теоретичні положення психодіагностики та корекції негативних станів засобами фізичної культури (мету, задачі, методи тестування, робота з опитувальниками та ін.);
- основні проблеми психодіагностики у фізичній культурі;
- професійно-етичні принципи та норми психодіагностики;
- основні принципи використання, розробки і адаптації методів комплексної діагностики та корекції негативних станів у фізичній культурі в умовах загальноосвітніх навчальних закладів;
- методи та засоби фізичної культури, які слід застосовувати для корекції негативних психоемоційних станів.

Вміти:

- застосовувати на практиці теоретичні знання і володіти понятійним апаратом та специфічною термінологією;
- використовувати на практиці, як окремі методики так і комплекси методів психодіагностичних процедур;
- підібрати відповідні методики психодіагностування учня;
- провести тестування психоемоційних та психофізичних станів учнів та визначити, за необхідності, основні напрямки і засоби корекційної роботи;
- оцінити ефективність застосування засобів фізичного виховання для корекції психоемоційних станів дитини.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекційні заняття	12 (8)
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 (4)
самостійна робота	60 (78)

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	014.11. Середня освіта (Фізична культура)	2	В

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психодіагностики	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота	1-9, 10- 15	6 (4) 8 (2) 30 (40)		Вересень- жовтень
Тема 1.		1, 2, 9,	1.1. Історичні аспекти становлення	5 балів	вересень

Предмет, завдання, підходи та основні поняття сучасної психодіагностики	Лекції семінарські заняття Самостійна робота	10, 15	психодіагностики 1.2. Сутність психодіагностики як науки 1.3. Сутність методології, методу, методики психодіагностики у фізичній культурі 1.4. Психодіагностичний метод і його застосування у фізичній культурі 1 2 5 (10)		
Тема 2. Психологічні тести, процес тестування і стандартні вимоги до них.	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота	1-9, 10-15	2.1. Наукове визначення тесту, його складові частини та вимоги до них; 2.2. Особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження; 2.3. Основи наукового експериментального психологічного дослідження. 1 2 5 (10)	5 балів	Вересень-жовтень
Тема 3. Психодіагностичні процедури і ситуації, сутність диференціальної психометрії	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота	1-9, 10-15	3.1. Тести інтелекту окремих рис характеру та особистісні опитувальники; вербальні і невербальні психодіагностичні методики. 3.2. Об'єктивні тести, стандартизовані самозвіти (тести-опитувальники, відкриті опитувальники, шкальні техніки, індивідуально зорієнтовані процедури). 3.3. Діалогічні техніки (бесіди, інтер'ю, діагностичні ігри). 3.4. Психофізіологічні або апаратурні методики; групи категорій психодіагностичних методів. 3.5. Професійна етика у системі психодіагностичної роботи. 2 (2) 2 10 (9)	5 балів	жовтень
Контрольна робота	Семінарське заняття Самостійна робота	1-9, 10-15	Завдання тем 1-4 2 2	5 балів	жовтень
Змістовий модуль 2. Психометричні основи психодіагностики в фізичній культурі	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	1-9, 10-15	6 (4) 10 (4) 30 (38)	5 балів	листопад
Тема 1.		1-9, 10-	2.1. Структурні компоненти особистості учня	5 балів	листопад

Психодіагностика структурних компонентів особистості учня і можливість її корекції	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота	15	2.2. Оцінка нижчих пізнавальних функцій школярів: пам'ять, увага, зоровомоторні та слухомоторні реакції, лінійний окомір та ін. Їх тестування. 2.3. Дослідження вищих пізнавальних функцій у школярів: Аналіз. Синтез. Мислення.. Дедукція та аддукція, тощо. Їх дослідження. 2.4. Структура емоційно-вольової сфери дитини та її тестування. 2.5. Загальна характеристика особистості дитини. 2.6. Фізична культура, як інструмент корекції структурних компонентів особистісних характеристик школярів. 2 (1) 2 (1) 10		
Тема 2. Дослідження особливостей характеру, мотивації, соціальної взаємодії дітей	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота	1-9, 10-15	2.1. Психодіагностика рис характеру і властивостей особистості. Класифікація рис особи залежно від рівнів психічної регуляції поведінки; тест-опитувальниками Р. Кеттелла., А.В. Фурмана, Г. Айзенка, Я. Стреляу та ін.. Обробка результатів тестування, їх інтерпретацію та якісний аналіз. 2.2. . Психодіагностика мотивації, емоцій та психодуховних станів. 2.3. Знати залежність діагностики темпераменту і характеру від аналізу мотивації дитини; індикатори мотивації та їх кількісну і якісну характеристику. 2.4. Методи психодіагностики потребо-мотиваційної сфери особистості; обробку результатів тестування, їх інтерпретацію та якісний аналіз. 2 (1) 2 (1) 8 (10)	5 балів	листопад
Тема 3. Психодіагностика міжособистісних взаємовідносин, свідомості і самосвідомості.		4,9,15	3.1. Методики психодіагностування міжособистісних взаємин; 3.2. Вибір методики залежно від дослідницьких завдань та психологічного рівня їх розв'язання (емпірична взаємодія, особистісні параметри учасників інтеракції, суб'єктивне відображення соціальної ситуації); обробка результатів тестування, їх інтерпретацію та якісний аналіз 3.3. Процес самосвідомості, умови, засоби і результати його перебігу. Рівнева будова самосвідомості 3.4. Репертуарні особистісні тести; тести для визначення самоставлення особистості, методи вимірювання локус контролю. 3.5. Обробка результатів тестування,	5 балів	листопад

	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота		їх інтерпретацію та якісний аналіз. 1 (1) 2 (1) 5 (8)		
Тестовий контроль	Практичні заняття Самостійна робота	1-9, 10- 15	Запитання тем 1-6 2 4 (2)	5 балів	грудень
Змістовий модуль 3. Діагностика психоемоційних станів школярів та їх корекція засобами фізичної культури	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	1-9, 10- 15	6 (4) 10 (4) 30 (38)	5 балів	грудень
Тема 1. Діагностика емоційних станів (емоційний стан, емоційне напруження, емоційна стійкість) та їх корекція засобами фізичної культури	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота	1-9, 10- 15	3.1. Діагностика емоційного стану дитини за допомогою кольорових тестів (інтерпретація тестів Люшера, методи обробки по розпізнанню емоцій облич на основі відеоряду, методи діагностики на основі слухових критеріїв; діагностика на основі змін поведінки (рухи, міміка тощо), діагностика на основі малюнку; діагностика на основі відповідей на питання (тестові методи); 3.2. Оцінка емоційного напруження. 3.3. Емоційна стійкість та методи її дослідження. 3.4. Методи і засоби корекції емоційних станів засобами фізичної культури. 3.5. Поняття емоційного інтелекту та можливості його корекції засобами фізичної культури. 2 (1) 2 (1) 10		грудень
Тема 2. Діагностика психомоторних процесів та їх корекція засобами і методами фізичної культури	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота	1-9, 10- 15	3.1. Психофізіологічні основи регуляторних функцій моторики дитини. 3.2. Діагностика ідіомоторних актів (уваги, пам'яті, мислення). 2.3. Дослідження сенсоморники: зоровий аналізатор, слуховий аналізатор, шкірний аналізатор. Тестування та його інтерпретація. 2.4. Тестування дрібної та великої моторики. Руховий аналізатор і його дослідження та інтерпретація результатів. 2.5. Методи корекції психомоторних функцій засобами і методами фізичної культури. 2 (1) 2 (1) 8 (10)		грудень

				5 балів	
Тема 3. Діагностика психофізичних здібностей та їх корекція методами і засобами фізичної культури	Лекції Семінарські заняття Самостійна робота	4,9,15	3.1. Психологічна концепція здібностей; методики діагностики здібностей та креативності; обробку результатів тестування, їх інтерпретацію та якісний аналіз. 3.2. Психофізичні здібності дітей та їх діагностика у віковому аспекті (у молодших школярів, школярів середнього та старшого віку). 3.3. Діагностика психофізичних здібностей у дітей (координація, рівновага, спритність та ін.). 3.4. Засоби і методи фізичної культури, які використовують для корекції психофізичних здібностей. 1 (1) 2 (1) 5 (8)	5 балів	
Тестовий контроль	Семінарське заняття Самостійна робота	1-9, 10-15	Завдання тем 1-3 2 2	5 балів	грудень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання знань студентів з кожної навчальної дисципліни включає поточний, модульний, семестровий контроль знань, а також індивідуальну роботу) он- та оф-лайн. Поточний контроль здійснюється та під час проведення лекційних, практичних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються в академічних журналах. Модульний контроль проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт (тестів), вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал. Форми модульного контролю та система оцінювання рівня знань та вмінь студентів визначаються кафедрою та відображаються у робочій навчальній програмі дисципліни. Кількість балів за кожний модуль (оцінка контролю у балах) визначаються кафедрою. Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен - форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Форма проведення заліку може бути письмова, письмово-усна, у формі тестових екзаменаційних завдань. Зміст контрольних завдань та критерії оцінювання встановлюються
-----------------------------------	--

	кафедрою. Індивідуальна робота включає практичні навички студентів з психодіагностики нижчих та вищих пізнавальних функцій, емоційно-вольових та особистісних характеристик школяра, психофізичної регуляції рухових функцій, а також корекція психофізичних станів за допомогою засобів і методів фізичної культури.
Вимоги до письмової роботи	При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, психодіагностичного тестування, підготовка презентацій, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо. Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).
Практичні заняття	Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 4-бальною системою: <i>5 балів</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань. <i>4 бали</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань. <i>3 бали</i> – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача. <i>2 бали</i> – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до екзамену становить мінімум 25 балів, максимум 50 балів та передбачає наявність презентації з обраної теми (максимально 10 балів); проведених 2-х психо-діагностичних тестувань та їх інтерпретацією (10+10 балів), бал за складання підсумкового контролю становить максимум 20 балів.
7. Політика курсу	
– Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини. – У випадку пропуску 5 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (екзамену), або його/її підсумкова оцінка буде знижена; – Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; – Студент має брати активну участь під час обговорень на практичних заняттях;	

- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене заняття під час відробок і консультацій, які проводяться раз в тиждень;
- Дозволяється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань при проведенні практичних занять.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

8. Рекомендована література

ОСНОВНА:

1. Абрамова Г.С. Практическая психология: учебник для студентов. Изд.8-е., перераб. и доп. М.: Академический Проект; Трикста, 2005. 496 с.
2. Анастаси А. Урбина С. Психологическое тестирование. 7-е изд. СПб.: Питер, 2005. 688 с.
3. Баклицька О.П., Баклицький І.О., Сірко Р.І., Слободяник В.І. Психодіагностика. Психологічний практикум: навч. посібн. Львів: СПОЛОМ, 2015. 464 с.
4. Бігянова М.Р. Психолог у школі: зміст діяльності і технології. К.: Главник, 2007. 160 с.
5. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психологической диагностике. Спб.: Питер, 2000. 589 с.
6. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України / упоряд. В.Г. Панок, І.І. Цушко, А.Г. Обухівська. К.: Ніка-Центр, 2005. 436 с.
7. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України / упоряд. В.Г. Панок, І.І. Цушко, А.Г. Обухівська. К.: Шкільний світ, 2008. 256 с.
8. Коробко С.Л., Коробко О.І. Робота психолога з молодшими школярами: методичний посібник. К.: Літера ЛТД, 2006. 416 с.
9. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. 400 с.
10. Основи практичної психології: підручник / В.Панок, Т.Титаренко, Н. Чепелева та ін. Вид. 2-ге, стереотип. К.: Либідь, 2001. 536 с.

ДОДАТКОВА

11. Галецька І., Сосоновський Т. Психологія здоров'я: теорія та практика. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 338 с.
12. Ложкин Г. В. Психология спорта: схемы, комментарии, практикум: учеб. пособ. К.: Освіта України, 2011. 484 с.
13. Розумові здібності дитини: психологічний інструментарій. К.: 2004. 278 с.
14. Рубинштейн С.Я. Экспериментальные методики патопсихологии и опыт применения их в клинике. М.: Апрель-Пресс, изд-во Института психотерапии, 2004. 224 с.
15. Руденко Р.Є. Засоби відновлення фізичної працездатності в процесі тренувань та змагань. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2008. № 4. С. 124-127.

16. Федик О.В. Психологія спорту: навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ, 2007. 213 с.
17. Социальный и эмоциональный интеллект: От процессов к измерениям / под ред. Д. В. Люсина, Д.В.Ушакова. М.: Когито-Центр, 2009. 351 с.
18. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности: учеб. для студ. высш. учеб. заведений. 2-е изд. М.: ВЛАДОС, 2001. 512 с.
19. Яценко Т. Социально-психологическое обучение в подготовке будущих учителей. К.: Ника-Центр, 1987. 227 с.

Викладач: І.В.Білоус